

Vážení přátelé,

předkládáme vám zimní číslo časopisu *Knihovna: knihovnická revue* s obsahem dotýkajícím se jak témat historických, tak témat současných s přesahem do budoucnosti.

V recenzované části najdete čtyři příspěvky. První se věnuje problematice propojených dat a jejich budoucnosti v České republice, konkrétně možnosti implementace těchto dat do prostředí českých knihoven. Na výsledcích analýzy bibliografických a autoritních dat/záznamů autoři navrhují přechod na nové formáty (například BIBFRAME).

Námětem druhého článku je vzdělanost žen ve středověku. Na základě vlastního důkladného studia autorka předkládá zajímavé skutečnosti týkající se vzdělávacího procesu žen ve středověkých kláštrech. Autorka popisuje jednotlivé stupně vzdělávání, počínající od prostého memorování slov po výuku čtení s využitím základních textů a končící recepcí náročnějších titulů.

Třetí článek se věnuje historii hudební sbírky ve Skalsku (Středočeský kraj, okres Mladá Boleslav). Je také založen na důkladném studiu historických materiálů. Je podána charakteristika sbírky hudebnin dochovaná v kostele sv. Havla ve Skalsku. Tento unikátní soubor, čítající 300 hudebnin z 18. a 19. století, je dalším ze zapomenutých a vpravdě znovuobjevených hudebních souborů našeho venkova. Jeho část pořídili či opsali tamní ředitelé kůru, obsahuje též hudebniny z nedalekých obcí Březno a Bezno.

Poslední článek této části časopisu je věnován velmi zajímavému průzkumu z oblasti ochrany a restaurování historických knihovnických fondů. Knihy a jiné typy knihovnických dokumentů kromě vlastního textu obsahují také různé ruční přípisky, vlastnické záznamy, signatury a razítka současných i minulých majitelů dokumentu. Tyto dodatečné záznamy jsou významným zdrojem informací o knize, o předchozích vlastnících, o čtenářích, o místě vytvoření a uložení knihy. Je důležité je zachovat bez jakýchkoliv změn, ne vždy jsou však tyto přípisky vytvořeny trvanlivým, stabilním inkoustem či barvivem. To se týká také razítkových barev. V minulosti se používaly velmi nestabilní inkoustové tužky. Přitom ochrana a fixace těchto záznamů je důležitou součástí konzervátorského nebo restaurátorského zásahu na knize. Případná nestabilita psací látky a tudíž i možná změna záznamu nejen znemožní identifikaci exempláře při knihovní evidenci, ale představuje také nevratné poškození samotného dokumentu. Jak při restaurování zacházet s dokumenty obsahujícími cenné informace v těchto záznamech? Každý další poznatek o chování psacích látek při dnešních chemických zásazích je důležitý.

V části *Knihovny a informace doma a ve světě* přinášíme zprávu o výsledcích již pátého statistického čtenářského průzkumu, zaměřeného jednak na získání aktuálních obecných informací o vývoji čtenářství v České republice, jednak na asociace spojené se čtením, což bylo hlavní téma popisovaného výzkumu (s jakým médiem, s jakou institucí a s jakou funkcí či rolí si respondenti čtení spojují a jaké jsou posuny v jejich preferencích).

Uzavíráme medailonkem věnovaným dlouholetému členu naší redakční rady, který oslavil krásné jubileum – doc. Pavlu Rankovi. Děkujeme mu (nejen) za jeho práci pro časopis a přejeme mu hodně zdraví a pracovních úspěchů v dalších letech.

Recenze tentokrát připutovala od stolu naší kolegyně z Národní knihovny ČR a posuzuje publikaci polských autorů o vývoji tištěné knihy v Polsku v rozmezí 15. až 17. století. Podle slov recenzentky „je dobrým vzorem pro to, jak zprostředkovávat národní kulturní tištěné dědictví zahraniční čtenářské veřejnosti“ (knihy byla vydána v anglickém jazyce).

Číslo již tradičně uzavírají rubriky *Tipy z Knihovny knihovnické literatury* a *Novinky zahraniční knihovnické literatury*.

Chtěla bych tímto také poděkovat za celoroční práci celé redakci, autorům i recenzentům a všem, kteří se na vzniku časopisu svojí prací podíleli.

Za celou redakci
vám přeji pěkné počtení
a krásný adventní čas.

Renáta Krejčí Salátová